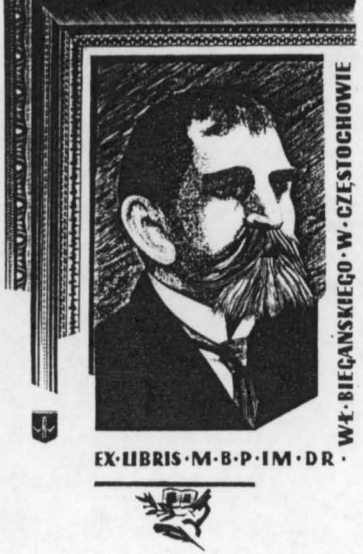

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

№ 220 Niedziela dnia 13 Października 1918 roku Cena 15 fenigów Rok XIII

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY i LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odnoszenie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedyńczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitowy jednoszpaltowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 36. — Telefon Nr. 5.

NA SEZON JESIENNY Rok założenia 1805 ZAKŁADY OGRODNICZE

DRZEWKA owocowe i ozdobne w wielkim wyborze C. ULRICH Warszawa—Ceglana 11.

Katalogi i oferty na żądanie bezpłatnie. 0340—

Na przełomie.

Wybija godzina sprawiedliwości dziejowej, zbliża się ów „trzeci dzień" z przepowiedni Skargowskiej, dzień, w którym Polska całą piersią odetchnie i przynależne jej miejsce w gronie wolnych zajmie narodów.

Ważna i wielka to chwila. Kto jej nie słyszy i nie czuje? Radosny dreszcz przebiega w duszy wszystkich, którzy w znojnym trudzie nadzieją zmartwychwstania krzepili swe siły — i trwali, przechowując spuściznę świętą i tradycje, nieprzerwanym ciągnące się łańcuchem od rewolucji Kościuszkowskiej po przez Legjony i Księstwo Warszawskie, przez rok 1830 i 1863, przez orężny czyn Piłsudskiego.

Jak grom leci dziś wieść po ziemiach polskich, od gór Karpackich do sinych wód Bałtyku, że znowu złączone — jednym sercem bić zaczną!

Przy nas rozgrywa się los świata i nasz własny. Czy cała okropność tej wojny mogła nas szczodrzej udarować, czy wszystkie jej straszne ofiary nie zostaną tą jedną okupioną chwilą, w której nowe ma się zacząć życie?

Jeszcze lica mamy wybladłe od klęsk i bied, lecz stokroć szczęśliwsi od zeszłych pokoleń, w zdobyciu ale i w niewoli żyjących; jeszcze wymogi wojenne nie rozczepiły swych więzów i masek ssących, przecież już nam lżej i weselej. Szczęśliwi, stokroć szczęśliwi, bo przy nas budować się będzie Nowa Polska.

Archanielski głos ojczyzny zawezwie wszystkich do pracy, tylko nie wszystkim u tego ołtarza stanąć będzie wolno: dostępu bronić winna świętość sprawy i płomiennym mieczem odganiać łotrostwo i karjerę.

Wielka i ważna to chwila. Wielkie chwile wielkich wymagają czynów. A tym wielkim czynem będzie ślubowanie narodu polskiego do służby ojczystej. Nim do niej przystąpisz, zrób rachunek sumienia i popatrz uważnie w swe wnętrze. I ty, dygnitarzu i urzędniku, czy przy drzwiach twoich nie stała protekcja, łapówka, interes własny, nie dobro ogólne? I ty, inteligencie, czyś w chorobliwej manji prądów i klas nie wykosz awiał idei? I ty, rolniku i ziemianinie, czy miałeś wzgląd na bractwą bezrolną? I ty, kupcze i przemysłowcu, czy wyzysk nie był tym jedynym celem, a pieniądz bogiem? I ty, rzemieślniku, czy w uczciwości pracę swą sprawowałeś? I ty, robotniku, czy nie hodowałeś w duszy swej zdrady i zawiści? Wszyscy, wszyscy — czem były i są czyny wasze? Patrzcie uważnie, jak między wami wtóczą się wszystkie grzechy: egoizmu, pychy, sobkostwa, chciwości, zemsty, niezgody, obłudy, zawiści, podstępu i inne, podobne zmory i maszkary, kusiciele i przewodnicy zła, które tak obficie ta wojna rozsiała po świecie, dobywając na wierzch nędzę i szumowiny życia.

Rozpalmy ofiarny stos, niech jego ogień pochłonie wszelki brud i pożre małość, podłość i nędzę, a wytopi hartowne serca obywateli!

Polska czystością swoich dziejów naczelne zajmuje miejsce, stworzyła cnoty, jakich inne państwa nie mają. Nie wolno nam ich zatracać i lotu obniżać, ale je pielęgnować i kształcić.

Czyści na duchu i zbrojni w ideały wielkie rzućmy dopiero bryły fundamentu, a wiekom gmach się ten ostoi. Przy tej pracy budowania patrzą na nas opiekuńcze duchy królów naszych i wielkich synów ojczyzny, a sądzić nas będą ci wszyscy, co krew w walce o nią przelali.

Pamiętajmy, że „Polska — to wielka rzecz."

J. Kaczkowski.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi dnia 11 października 1918 r.:

Zachodni teren walk.

Na południowy-zachód od Douai nieprzyjaciel rozpoczął atak przeciwko odcinkowi Trinquigne na południe od Scarpy.

Pułki kanadyjskie, które usiłowały posunąć się poza Sailly, odrzucone zostały z ciężkiemi stratami.

Na froncie bojowym na wschód od Cambrai i St. Quentin rozchwiały się silne ataki przeciwnika przeciwko naszym nowym pozycjom i pozostawionym na terenie przed nimi stratom przednim.

Nieprzyjaciel stał pod wieczór mniej więcej na linji: Naves—St. Vaast—na wzgórzach od linji Souplet—Vaux Aubigny—Aiguille i na zachodnim wybrzeżu Oise pomiędzy Origny a La Fere.

Częściowe ataki przeciwnika pod Berry au Bac nad Aisne, nad Suippes i nad Arnes zostały odparte.

Pomiędzy St. Etienne a Aisne cofnęliśmy oddziały nasze do linji tylnych po obu stronach Grandpre na północny brzeg Aire zgodnie z planem bez przeszkody ze strony nieprzyjaciela.

Na zachodnim wybrzeżu Mozy nieprzyjaciel przeprowadzał pojedyńcze silne, daremne ataki po obu stronach drogi Chapentry—Remagne.

Na wschodnim wybrzeżu Mozy amerykanie atakowali w ciągu dnia znacznemi siłami pomiędzy Sivry a lasem Haumont.

Pułki brandenburskie, saskie, nadreńskie i austrjacko-węgierskie odparły w zaciętych walkach wszystkie ataki nieprzyjaciela. Wyróżnił się przytem szczególnie 5-ty austrjacko-węgierski pułk piechoty pod dowództwem komendanta swego podpułkownika Popelki.

W ciągu września zniszczono na froncie zachodnim 773 samoloty nieprzyjacielskie, z tego 125 przez działa ochronne, oraz 95 balonów na uwięzi. Z pomiędzy samolotów tych 450 jest w naszem posiadaniu, reszta spadła poza liniami nieprzyjacielskiemi. Pomimo niejednokrotnej liczebnej przewagi przeciwnika straciliśmy w walkach tylko 107 samolotów. Pomyślna walka w powietrzu dała podstawę do czynnego wmieszania się lotników naszych do walk na ziemi przez służbę wywiadowczą w ciągu dnia i w ciągu nocy. Przez ataki z użyciem bomb przeciwko ważnym objektom militarnym na tyłach nieprzyjacielskich i przez ataki na terenie walki z kartaczownicami i z miotaniem min popierali wszędzie skutecznie piechotę i artylerję.

Mimo zaciętych ataków nieprzyjaciela na nasze balony na uwięzi, z których strzelamy 103, przeciwnik nie był w stanie przeszkodzić skutecznej działalności bezwzględnie poświęcających się obserwatorów naszych.

Południowo wschodni teren walk.

Nowoprzybyłe wojska na terenie południowo-wschodnim pozostają na południe od Niszu w kontakcie bojowym z serbami i francuzami.

Pierwszy generał-kwatermistrz
Ludendorff.

O nocie Wilsona.

„Times" piszą: Narody koalicji z pewnością uznają odpowiedź Wilsona za rozumną i stanowczą. Nota zredagowana jest zupełnie zadowalająco, gdyż stwierdza, że żaden manewr nieprzyjacielski nie będzie mógł osłabić sytuacji militarnej koalicji.

Sądząc z głosów dotychczasowych, odpowiedź Wilsona pozostawia możność prowadzenia dalszych pertraktacji. Państwa centralne, w odpowiedzi na tę notę uczynią swoją propozycję i zaczekają na odpowiedź Wilsona.

„Nieuwe Courant" pisze: Ktokolwiek uważnie czytał odpowiedź Wilsona na propozycję kanclerza, przyzna, że przedewszystkiem, ton odpowiedzi jest zupełnie inny, niż ton odpowiedzi, wysłanej kilka tygodni temu do Burlana.

Zmiana tonu ważną jest z tego względu, że przez to ułatwiona, zostaje replika kanclerza niemieckiego.

Żądanie Wilsona, dotyczące Alzacji i Lotaryngji, aby naprawiono niesprawiedliwość popełnioną w roku 1870 w formie, zabezpieczającej pokój obu stronom, może oznaczać szukanie modus vivandi w tej sprawie.

Również nie żąda Wilson zwrotu Polski, lecz niezależnej Polski, złożonej ze wszystkich ziem, o przeważającej ludności polskiej.

Co do tego punktu mogą właśnie nastąpić rokowania.

Wrażenie nasze odniesione z noty Wilsona możemy sformułować w ten sposób, iż powiemy, że uczyniono ważny krok w należytym kierunku. —

Orgje bolszewików.

Gdy Niemcy cofnęli się za Berezynę, wrzące już oddawna chłopstwo rzuciło się na dwory polskie. Powiaty sejneński i borysowski są zrównane z ziemią; nowogrodzki i słucki wyglądają niewiele lepiej. Rozbestwione chłopstwo rabowało i paliło dwory, mieszkańców mordowano z wyszukanem okrucieństwem. Zdarzały się wypadki wycinenia płatów skóry i zasypywania ran solą, pławienia rannych w stawach, wyłupywania oczu i t. d.

W majątku Dudary padła ofiarą tłuszczy cała rodzina Łozińskich, stryjostwo ks. biskupa mińskiego. Oddziały wojskowe niemieckie zaczęły interwenjować dopiero, gdy doszło do napadów na patrole niemieckie i wymordowania 30 żołnierzy niemieckich w okolicy Borysowa. Wysłano na ekspedycję karną 2 szwadrony huzarów które spaliły 17 wsi, a ludność aresztowały. W Dobrze i Borysowie w ciągu 3 dni 200 ludzi rozstrzelano za napady na wojska niemieckie.

Nastrój w Bułgarji.

W Sofji i w całej Bułgarji panuje we wszystkich warstwach społeczeństwa i we wszystkich stronnic-

twach zadowolenie i radość, że nareszcie minęły ciężkie czasy. Od piątku bawi w poselstwie amerykańskiem w Sofji pułkownik armji francuskiej.

Jak donoszą z Sofji, spodziewany tam jest przyjazd dowódcy armji koalicyjnej, generała Francheta z Salonik.

O niezależność Węgier.

Według zgodnych doniesień budapeszteńskich, wobec federalistycznych dążności w Austrji wzrasta na Węgrzech ruch, zmierzający do unji personalnej z Austrją. „Pesti Hirlap" domaga się specjalnego przedstawicielstwa Węgier na przyszłej konferencji pokojowej.

Amnestja w Niemczech.

„Germanja" donosi, że w Niemczech dojrzewa sprawa amnestji, która ma dotyczyć różnych ludzi aresztowanych przez policję, strajkujących, „ludzi niewygodnych politycznie" oraz szeregu skazanych na terenach okupowanych.

Ks. Karol hesski królem Finlandji.

Po posiedzeniu tajnym, w dn. 10 b. m., sejm finlandzki przystąpił do wyboru króla. Wybór nastąpił przez aklamację, przez powstanie posłów z miejsc. Agrarjusze i kilku republikanów demonstrowało przez siedzenie, że w wyborze udziału nie biorą. Zgodnie z uchwałą sejmową, ks. Karol hesski wybrany został królem Finlandji, a następstwo tronu zapewniono jego potomkom.

Król Ferdynand płacze...

„Berliner Tageblatt" donosi, że młodszy syn króla Ferdynanda, ks. Cyryl rozmawiając w Budapeszcie z szeregiem magnatów węgierskich, którzy przybyli na dworzec, aby go powitać, skarżył się, że jego ojciec jest narażony na zupełnie nieusprawiedliwione podejrzenia. Król Ferdynand — zdaniem syna — do ostatniej chwili spełniał swój obowiązek względem dotychczasowych przyjaciół i nie jest winien, że państwo bułgarskie zostało pobitem, i że przyszło do zupełnego przewrotu politycznego. Na stacji kolejowej Marja—Theresiepol podano królowi Ferdynandowi gazety wiedeńskie-budapeszteńskie. W tych gazetach jego postępowanie dotychczasowe byle krytykowane nadzwyczaj ostro. Król po przeczytaniu rozpłakał się i powiedział, że po takich ciosach losowych, jakich teraz doświadczył, nie zasługuje, ażeby się z nim tak surowo prasa obchodziła.

Ks. Cyryl dodał, że król Ferdynand wskutek wypadków ostatnich dni jest ciężko chory fizycznie i nerwowo.

Z parlamentu wiedeńskiego.

Posiedzenie parlamentu;

W toku dyskusji poseł Angermann (polskie stron. lud.) oświadczył:

Polacy witają z entuzjazmem odezwę polskiej Rady regencyjnej, która dziś została ogłoszona.

W szarpiącym nerwy oczekiwaniu wieści pokojowej wyrażają pewność, że wszechmocna sprawiedliwość ureguluje rychło naszą świętą sprawę i że nas, jako wolnych braci postawi w rodzinie narodów narówni z innymi.

Niech Bóg strzeże zjednoczoną i niezależną Polskę. (Ożywione oklaski u Polaków).

Agrarjusz czeski Zehradnik występował w obronie czeskiego programu prawnopaństwowego i oświadczył, że czesi porozumieli się z niemcami, ale tylko w Pradze.

Poseł czeski Fiedler zaznaczył, że rząd przez przyjęcie punktów wilsonowskich uznał sam międzynarodowy charakter austrjackiego programu narodowego. Odrzucił on socjal-demokratyczny projekt federacji, sprzeczny z tradycjami historycznymi, przy których narody trwają.

Polak Breiter (dziki) żądał odbudowy państwa polskiego bez przyłączenia terytorjów z obcemi narodowościami. Kwestja Galicji wschodniej rozstrzygnięta być winna w drodze plebiscytu.

Ukrainiec Kost Lewicki omawiał sprawę odbudowy Galicji wschodniej, żądał wynagrodzenia szkód na terytorjum ukraińskiem i domagał się przedewszystkiem podziału Galicji.

Zmiany w rządzie austrjackim.

Dzisiejsza „Voss. Ztg." donosi:

Jak się dowiadujemy z wiarogodnego źródła, austrjacki prezes ministrów dr. v. Hussarek otrzymał dymisję. Następcą jego cesarz ma napewno mianować radcę dworu prof. d-ra Lammasche'a.

Podług innej, otrzymanej przez nas wiadomości, krążącej w Wiedniu i Budapeszcie, gabinet Wekerle'go zmieniony zostanie przez nowy gabinet, na którego czele stanie hr. Michał Karolyi.

Przyszłe państwo czeskie.

„Neue Wiener Journal" donosi z Pragi:

W Pilznie odbył się manifestacyjny zjazd czeskiej prawnopaństwowej demokracji, na którym referował praski profesor Nemec, rozwijając prawnopaństwowy program Czechów. Nemec zaznaczył, że Czesi nie mogą pozostawić słowiańszczyzny na łup imperjalizmu madziarskiego, również jak nie mogą dopuścić do uciskania czeskiej mniejszości narodowej w Czechach niemieckich.

O wspólną notę pokojową.

Podług doniesienia „Journal du Peuple", wydział wykonawczy francuskiej partji socjalistycznej wysłał do angielskiej partji robotniczej oraz do socjaldemokracji St. Zjednoczonych telegraficzne wezwanie do złożenia wspólnej deklaracji socjalistów państw koalicyjnych na rzecz pokoju. —

Chwila bieżąca.

— Rząd angielski otrzymał tekst odpowiedzi Wilsona. W kołach miarodajnych stwierdzają, że wśród koaljantów panuje do tego zupełna jednomyślność.

— Rząd turecki postanowił wszystkich wziętych do niewoli żołnierzy rosyjskich narodowości polskiej, wysłać do Polski.

— Najbliższe posiedzenie parlamentu niemieckiego odbędzie się we środę dnia 16 października o godz. 1 po poł.

— Na zebraniu publicznym „Centralhall" w Westminsterze wygłosił mowę lord Grey, w której popierał wilsonowską politykę tworzenia związku wolnych narodów.

— Rząd niemiecki zamierza rozpocząć pertraktacje z Polakami Poznańskiego.

— W poniedziałek odbędzie się w Ostrowiu wielka rewja wszystkich oddziałów wojska polskiego przed członkiem Rady regencyjnej ks. Lubomirskim.

Kronika polityczna.

Rada regencyjna otrzymała depesze, przesłaną na ręce ks. Zdzisława Lubomirskiego.

„Lwów, dn 10 października 1918 roku. Wiadomość o proklamowaniu niezawisłego, złożonego ze wszystkich polskich dzielnic państwa napełnia serca mieszkańców Królestwa stołecznego miasta Lwowa żywą radością i poczuciem spełnienia sprawiedliwych celów, do których Polska dążyła. Aby dać pożądany wyraz uczuciom obywateli tego stołecznego miasta, będącego od wieków przedmurzem Polski, składa zarząd miejski Najdostojniejszej Radzie regencyjnej najgłębszy hołd, wyrazy czci i wdzięczności, jakoteż zapewnienie, że ogół naszych obywateli miejskich bierze najżywszy udział w odbudowie niepodległej Ojczyzny. Podpisali: Stesłowicz, Chlamtacz, Neumann, Schleicher".

—

Wydział prasowy prezydjum Rady ministrów komunikuje, iż notowane w prasie niemieckiej pogłoski, jakoby orędzie Najdostojniejszej Rady Regencyjnej z dnia 7 b. m. wydane było w porozumieniu z władzami okupacyjnemi, jest oczywistem zmyśleniem, bezpodstawność i fantastyczność którego bije w oczy.

—

W piątek po południu przybyli do Warszawy delegaci poznańskiego posłowie: Seida i Trompczyński. W dniach najbliższych oczekiwany jest przyjazd delegatów Galicji, między innymi dr. M. Bobrzyńskiego, Jaworskiego i Rozwadowskiego.

Przejmowanie administracji polskiej.

Rada regencyjna otrzymała wczoraj wiadomość, iż sekretarz stanu do spraw zagranicznych, Solf, zamierza dokonać w najbliższym czasie szeregu zmian w stosunku do generał-gubernatorstwa warszawskiego.

Zostanie mianowicie oddana rządowi polskiemu całkowita administracja kraju i skarbowość.

W miarę przejmowania administracji okupanci będą kraj opuszczali, przyłączone zostaną do generał-gubernatorstwa tak zwane etapy, zniesione rekwizycje, dane pozwolenie na wysyłkę pism polskich do tak zwanego Oberostu, na utworzenie wojska z komendą polską i oficerem niemieckim łącznikowym.

Nastąpić może zmiana przysięgi wojskowej, a mianowicie w tym sensie, że wojsko przysięgnie wierność ojczyźnie a posłuszeństwo Radzie regencyjnej i dowództwu.

W Oberost utworzony będzie zarząd cywilny, wojsko niemieckie pozostanie tam jedynie jako garnizony.

Rząd polski będzie mógł utworzyć własne misje w krajach neutralnych i uzyska przedstawicielstwo osobne na kongresie pokojowym.

Posiedzenie Rady Koronnej.

Posiedzenie Rady Koronnej, z udziałem członków prowizorjum gabinetowego, które rozpoczęło się wczoraj o godz. 3 pp. trwało do godz. 8 ej wieczorem.

Wyniku narad oczekiwano z niesłychanem naprężeniem. Ogólnie bowiem wiedziano, że zapaść mają ważne dla budowy państwa decyzje.

Jak donoszą pisma, powzięto na posiedzeniu Rady Koronnej uchwałę w sprawie przejmowania władz krajowych przez rząd polski. Ponadto ustalono tekst przysięgi wojskowej, i powzięto najważniejsze decyzje sprawie organizacji armji.

Spodziewany jest manifest Rady regencyjnej w powyższych sprawach.

Wiedeńskie Koło Polskie.

C. i k. Biuro Telegraficzne donosi: Według doniesienia „Polnische Nachrichten" Koło polskie na posiedzeniu w dniu 10 b. m., na którem obecny był również minister dla Galicji, Gałecki i minister oświaty Misdejski, uchwaliło wśród hucznych oklasków wysłać do polskiej Rady regencyjnej telegram hołdowniczy za proklamowanie zjednoczenia wszystkich ziem polskich.

Werbunek do Wojska Polskiego.

„Kurjer Warszawski" pisze:

„Rekrutacja dobrowolna, zgodnie z ostatnią odezwą rządu, już się rozpoczęła. W Warszawie i na prowincji zgłasza się do biur werbunkowych codziennie z górą po 100 osób. W ciągu miesiąca spodziewany jest napływ przeszło 3,000 osób".

O zniesienie cenzury.

Wydział prasowy prezydjum rady ministrów komunikuje, iż pełniący funkcje prezydenta rady ministrów zwrócił się do ces niem. gen.-gub. warszawskiego i c. i k. gen.-gub. lubelskiego w sprawie zniesienia cenzury dla pism wychodzących na terenie całego Królestwa Polskiego. —

Uroczyste posiedzenie Rady m. Warszawy.

W chwili, gdy ziemie polskie idą ku zjednoczeniu i niepodległości, rada miejska Warszawy, która była od stuleci stolicą Polski i nie przestała nią być w oczach polskich nawet za czasów upadku państwowości polskiej, — ta rada zapragnęła zaznaczyć w sposób uroczysty prawa narodu naszego, prawa nieprzedawnione do niezawisłego bytu.

W dn. 10 b. m. odbyło się uroczyste posiedzenie Rady, na którem po przemowie prezesa, Ignacego Balińskiego, odczytane zostały deklaracje poszczególnych stronnictw i ugrupowań.

Następnie zabrał głos preses Rady, który między innemi powiedział:

„Rada Miejska m. st. W. wobec doniosłych wypadków dziejowych doby obecnej, po wysłuchaniu deklaracji istniejących w tej Radzie kół i ugrupowań stwierdza, zgodność i jednomyślność wszystkich w głównych zasadniczych postulatach narodowych i politycznych, a mianowicie nie złomne dążenie do niezwłocznego utworzenia niepodległego, zjednoczonego, sięgającego do morza Państwa Polskiego z wolą i udziałem całego narodu, za pośrednictwem powołanych przez niego organów i instytucji demokratycznych".

Prezes Rady Miejskiej zakończył swe przemówienie następującemi słowami:

„I niewątpliwie będę wyrazicielem wszystkich obecnych, gdy w sali tej podniosę okrzyk:

Niech żyje wolna, niepodległa, zjednoczona, sięgająca do morza Polska!"

Okrzyk ten powtórzyła cała sala i powtarzała go kilkakrotnie i rozbrzmiewała oklaskami.

Gdy echo oklasków jeszcze się rozlegało, z pośród obecnych wzniósł ktoś okrzyk:

Niech żyje Piłsudski!

Okrzyk ten również powtórzyli wszyscy i na sali znów rozległy się oklaski.

Protest polaków Śląskich.

„Berliner Lokal-Anzeiger" podaje wiadomość z Bytomia, że na Śląsku pruskim ukazała się odezwa komitetu wyborczego polskiego na Śląsku, podpisaną przez wszystkie stowarzyszenia polskie na Śląsku pruskim, przez wszystkie redakcje i przez posłów polskich do parlamentu niemieckiego i do sejmu pruskiego. Ta odezwa protestuje przeciwko zarządzeniu komendy generalnej we Wrocławiu, zakazującemu przedstawień teatralnych, odczytów i zgromadzeń w języku polskim. To rozporządzenie, jest zdaniem odezwy, zamachem na narodowość i język ojczysty narodu polskiego na Śląsku. Polacy śląscy protestują przeciwko temu gwałtowi popełnionemu na starej ziemi piastowej, i twierdzą, że tkwi w tem rozporządzeniu zamiar oddzielenia narodu polskiego na Śląsku od całego ojczystego kraju polskiego.

Z Krakowa.

Orędzie Rady regencyjnej powitano w Krakowie z wielkiem wzruszeniem. W kościołach odbyły się nabożeństwa dziękczynne, miasto udekorowano flagami.

Pod wrażeniem wielkiego wypadku doszło do zupełnej konsolidacji stronnictw. Socjalistyczny „Naprzód" w artykule wstępnym w entuzjastycznych słowach wita krok Rady regencyjnej, naczelnej władzy polskiej.

Naród a tradycja.

I.

Życia ludzkiego nie można budować bez podstaw, gdyż ono nie jest wyrazem chwili, nie można go nawet i pomyśleć bez uświadomienia sobie jego przyczyny. Życie jest ogniwem ciągłego szeregu czynności i działań, składających się na całość ruchu we wszechświecie.

Naród budzący się w swej samowiedzy dziejowej, odgrzebujący z pyłu zapomnienia poczucie swej osobowości sięga zwykle wzrokiem duszy poza siebie, w przeszłość. Stwarza on sobie nowe bytowanie sprzęgnąwszy je jednak ze z dawnym kształtem życia zbiorowego, z minioną dolą i niedolą społeczną.

Stąd widać jak na dłoni, te silne wiązadła, które łączą teraźniejszość narodu z jego przeszłością.

Nić tradycji rozwija się z kłębka wydarzeń i w nieprzerwanym szeregu zjawisk ducha narodowego biegnie po linji prostej w przyszłość, szukając dla siebie zawieszenia w tym momencie kiedy naród rozpływa się historycznie w innych zbiorowiskach ludzkich. Choć nam kładą do uszu, że dzisiejszą Polskę tylko na nowych fundamentach budować trzeba, my odpowiemy, że nowej Polski bez starej widzieć nie chcemy. Potęga naszej tradycji musi być jednym z kamieni węgielnych powstającego gmachu państwowości polskiej.

Jednak z drugiej strony, choć szanujemy doświadczenie historyczne, choć dymem kadzielnym otaczamy pamięć dawnej sławy i wielkości naszej Ojczyzny, choć nie pozwalamy ruszać i szargać świętości narodowych, nie możemy jednakże bałwochwalczo kopjować przeszłości i oprawiać ją w ramy chwili bieżącej, bo groziłby nam powrót do dawnej kultury narodowej niewykończonej i niepełnej w swoim zewnętrznym wyrazie. Z ludzkością postępują narody postęp jako coś podlegającego ustawicznemu rozwojowi nie może iść wstecz, „z żywymi trzeba naprzód iść, po życie sięgać nowe".

Czem więc powinna być tradycja w naszem odrodzeniu?

Najpierw tem dziejowem „Memento" pamiętaj, że naród polski miał bogatą przeszłość historyczną, miał niepodległy byt państwowy, czuł się sobą i umiał być sobą. Ta świadomość siły politycznej powinna być budzona dzisiaj w całem społeczeństwie, by nie było tych, którzy mniemają, żeśmy nie zdatni do ujęcia w garść samorządu narodowego; by nie spotkać tych, którzy, w poczuciu urojonej słabości, chcą obcych użyć potęg i na obcych tylko wzorach budować państwowość naszą.

Tradycja będzie nam przypomnieniem dawnych braków w ustroju społecznym, unaoczni wszystkie grzechy narodowe, a szczególniej te, które zaprzepaściły nasz byt niepodległy, poddając go zaborczym sąsiadom.

Ks. W. Kneblewski.

KRONIKA

* * *

Bardzo często w różnych spelunkach położonych przy bocznych ulicach istnieją potajemne pokoiki, miejsce do gier hazardowych, w szczególności zaś do gry w karty. Przeważną część odwiedzającej publiczności stanowią młodzieńcy bez określonego zajęcia hazardujący się na dość znaczne sumy. Rzecz oczywista, iż młodzieniec taki, nie mając stałych dochodów, a przegrywając prawie każdego wieczora kilkanaście marek, mimowoli zaczyna myśleć o źródłach nielegalnego zarobku i w krótkim czasie staje się lub stać się może przestępcą ściganym przez prawo.

Do rozwijania żyłki szulerskiej, musimy przyznać, niestety, przyczyniają się też nie-

PRZEZ ZAKOPCONE

□□□ SZKIEŁKA. □□□

Pokój!... Jakże potężne wrażenie wywołało słowo to w świecie wojskowym i cywilnym. Ludzie o niezem innem nie mówią obecnie tylko o pokoju i o przełomie politycznym w polskich kołach rządowych. Co krok słyszymy stereotypowe pytania na temat polityki i wojny. Ajencje telegraficzne t. zw. poczty pantoflowej funkcjonują niestrudzenie, przynosząc nam fantastyczne wieści o rzekomych abdykacjach i wojennych sukcesach.

Pewien chory na „hiszpankę" polityk na wieść o propozycji pokojowej oznajmił uroczystym głosem rodzinie, że prędzej by się śmierci spodziewał, niż rokowań pokojowych. Wprawdzie i rodzina była tego samego mniemania.

Z powodu ostatnich wydarzeń politycznych nietylko w Ameryce czynione są liczne zakłady, że wojna skończy się w tym roku. Za przykładem amerykańskich „bousinesmanów" poszli również i niektórzy mieszkańcy naszego grodu.

Jeden z najznakomitszych mistrzów podwójnej buchalterji założył się z pewnym kasjerem o 50 mk., że na Boże Narodzenie już będzie pokój zawarty. Że p. buchalter nie dowierza zbytnio wszechświatowej dyplomacji, wobec tego z drugim biuralistą zrobił zakład o podobną sumę, że wojna się w tym roku nie skończy. Niezależnie więc od wyniku pokojowej ofensywy p. buchalter wyjdzie na cało, ile że podwójna buchalterja nigdy nie zawodzi.

Tego rodzaju buchalterją, dostosowaną ściśle do osobistych potrzeb i wygód, posługują się również kupcy i spekulanci.

W związku z notą pokojową przewidywany jest ogólny krach spekulacyjny. Już obecnie prasa warszawska i prowincjonalna szeroko się rozwodzi na temat pęknięcia osławionego „paska" na manufakturę, skóry, herbatę i artykuły żywnościowe.

W naszem mieście podobno również spadły ceny niektórych artykułów, ale tylko hurtowe. Kto zaś pragnie nabyć dwa łokcie perkalu lub trzy łuty herbaty, usłyszy niezawodnie odpowiedź, że to jeszcze stary towar, nabywany po wyższych cenach, więc nie może być sprzedawany ze stratą.

W pismach warszawskich czytamy: „W dalszym ciągu cena cukru szybko spada. Dziś po wielu wystawach sklepowych powywieszane zawiadomienia, że cena tego produktu wyncsi obecnie 4 mk. 50 fen. za funt".

Tak! cukier tanieje, ale, niestety, w Warszawie — nie u nas. Miejmy jednak nadzieje, że gdy pokój ogólny zostanie nareszcie zawarty i gdy stare zapasy cukru będą z odpowiednim zyskiem rozsprzedane, wówczas prawdopodobnie i u nas cena cukru spadnie co najmniej o pół marki na funcie. Ale to jeszcze nie prędko nastąpi.

Tymczasem zaś w naszym światku handlowo-paskarskim zanotować należy objaw wprost przeciwny: niektóre artykuły żywnościowe znacznie podrożały. Cena chleba w ostatnich dniach podskoczyła do 2 mk. 10 fen. na funcie, znacznie zdrożały również ziemniaki i mięso.

Zdumiony do najwyższego stopnia tym niespodziewanym obrotem rzeczy, udałem się onegdaj wieczorem do pobliskiej piekarni na wywiad.

— Ile kosztuje funt chleba? — zapytałem z układną miną.

— 2 marki 10 — słyszę stanowczą odpowiedź.

— Znowu chleb podrożał?...

— A tak, podrożał — dodaje potakująco pani sklepowa

— Czemu to przypisać? teraz właśnie wszystko tanieje!..

— O nie wszystko, bo ruble zdrożały, a my mąkę kupujemy za rosyjskie pieniądze.

Oczywiście na podobne dictum nie znalazłem żadnego argumentu. Wychodząc ze sklepu, pomyślałem: „Jacy ci piekarze szczęśliwi — kiedy chcą, chleb pieką, kiedy chcą, ceny podnoszą i nikt im nie może rozkazywać Oni są dzisiaj panami życia i głodowej śmierci".

A c e r.

raz i rodzice lub wychowawcy, którzy w kółku rodzinnem grają w niby niewinnego „bezika“ lub preferansa.

W celu ratowania młodzieży od zgubnych wpływów hazardu byłoby pożądanem, aby ojcowie nie dawali złego przykładu dzieciom.

W miejscach zaś publicznych wszelkie próby hazardu winny bezwzględnie ścigać władze policyjne.

— **Arcybractwo Różańca św.** Na jasnej Górze w sali zebrań Arcybractwa Różańca św. odbędą się miesięczne zebrania i jednocześnie roczne wybory zarządów sekcyjnych i delegatów do obioru prezesa czyli prefekta Arcybractwa. Zebrania odbędą się w następującym porządku: dnia 17 | X Sekcja I, 1 | XI IIa, 13 | X IIb, 2 | XI III, 31 | X IV, 20 | X V. Uroczystość miesięczna z udziałem wszystkich członków Arcybractwa odbędzie się 3 listopada w zwykłym ustanowionym porządku t. j. Msza ś. przed ołtarzem M. B. Różańcowej o g. 6 i pół rano. Procesja z wielkiego kościoła wyrusza o 3 i pół po poł. i po obejściu wałów powraca po kaplicy M. B. Częstochowskiej gdzie odbędzie się Nabożeństwo Różańcowe z wystawieniem Najświętszego Sakramentu, po skończeniu którego odbędzie się na sali Rycerskiej uroczyste przyjęcie nowych członków do Różańca św. Podczas uroczystości wygłoszą przemowy O. Aleksander rektor i p. A. Anczykowski prefekt Arcybractwa.

— **O kamień pamiątkowy dla legjonistów.**

W składaniu ofiar na kamień cmentarny z imionami poległych za Ojczyznę legjonistów Częstochowian, w myśl wczorajszej odezwy, pożądany jest pośpiech ze względu na nadchodzący dzień Wszystkich Świętych. Przy chętnym współudziale kilku ofiarnych jednostek skromna pamiątka, ku chwale naszych bohaterów, mogłaby być wzniesiona jeszcze przed tradycyjnem świętem umarłych.

— **Zebranie kolejarzy.** Dziś, w niedzielę, o godz. 1 i pół po poł. w sali Stow. Rzem.-Przem., ulica Panny Marji 9, odbędzie się ogólne zebranie b. pracowników drogi żel. Porządek obrad zapowiada:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego, 2) odczytanie protokułu wstępnego ogólnego zebrania z dnia 15 września, 3) przedstawienie projektu statutu Związku na zatwierdzenie ogólnego zebrania, 4) zapisy członków, 5) wybory zarządu i Komisji rewizyjnej, 6) wolne wnioski.

— **Zebranie Tow. Ogrodniczego.** Dziś w niedzielę, 13 bm. o g. 3 po poł., w lokalu Stow. Rzem.-Przem., ulica Panny Marji 9 odbędzie się miesięczne zebranie Tow. Ogrodniczego, na którem przedstawione będzie sprawozdanie z wystawy ogrodniczej, oraz sprawozdanie z sekcji nasiennej, jak również projekt urządzenia jarmarku na nasiona.

— **Swietlica dla studentów.** Komisja zajęć pozaszkolnych PMS. powiadamia uczenice wszystkich pensji nie mające światła a mieszkające na ulicy Wieluńskiej, Rynku Wieluńskim i św. Rocha—że od jutra zostanie otworzona dla nich świetlica w zakładzie św. Antoniego (Wieluńska 3) gdzie będą mogły się uczyć od g. 4 do 7 w. Swietlica pozostaje pod opieką Sióstr Miłosierdzia.

— **Ze szkoły stolarskiej.** Zwracamy uwagę czytelników na ogłoszenie w dzisiejszym numerze Zarządu szkoły stolarskiej i zaznaczamy, że w szkole tej wakuje jeszcze tylko 5 miejsc. Jak się dowiadujemy najubożsi kandydaci mają być od opłaty za naukę zwolnieni — o ile zostanie ich ubóstwo stwierdzone a pilność bez zarzutu. Nauki zostaną rozpoczęte w bardzo krótkim czasie, zapisywać się więc należy zaraz. Kancelarja szkoły mieści się w domu nr. 71 przy ulicy Panny Marji i jest czynna codziennie między 3—5 po poł.

— **Na kinematograf szkolny.** Do tego czasu na kinematograf szkolny złożyli w gotówce pp. M. Jabłoński—200 mk, L. Bałabanow—50 mk., Monikowski—50 mk., A. Plebanek—3 0 mk., J. Imich—100 mk, Ir. A. Wolberg — 50 mk., L. Piotrowski — 50 mk., A. Gmachowski—50 mk, W. Gmachowska—50 mk., P. Jeżewski—100 mk., P. Działach—100 mk., P. Pisarzewska- 50 mk., ks. W. Gmachowski—200 mk., D. Wilkoszewski—50 mk., Deputacja żywnościowa—500 mk., St. Certowicz—300 mk., M. Hoffman—200 mk. Po mk. 100: J. Olewiński, H. Markusfeld, Z. Orłowski, J. Dawidowicz, R. Piltz, A. Piltz, ks. Biskup M. Fulman, ks. W. Kneblewski. Bank Handlowy —200 mk. Po mk. 50: M. Kotarska, P. Weintraub. St. Kieszczyński, ks. Wróblewski, P. Wróblewska, P. Oderfeld. St. Jastrzębski, E. Kon, J. Dźwigalski, A. Badora, W. Ziętkiewicz, R. Trawiński, A. Patrzyk, K. Dichman, dr. L. Kędzierski, P. Seligsonska, I Freund, R. Zawadzki, dr. St. Kon, P. Uchnast, B-cia Grochowscy, W. Kuropatwiński, F. Ebert, ks. T. Janowski, K. Krakowiecki, J. Cygański, Zelisławska, ks. M. Ciesielski, M. Ruff, S. Szczeciński, Landau, E. Sadowy, T-wo Oszcz. „Częstochówka“, Częst. T-wo Poż.-Oszczędnościowe,

Z Rady Miejskiej.

W ub. czwartek, o godz. 6 wieczorem odbyło się posiedzenie Rady miejskiej, które w obecności 15 radnych zagaił wiceprezes L. Nieprzecki, odczytując list prezesa Wolfke'go, zawiadamiający o niemożności przybycia.

L. Szlichter odczytał następnie protokół z poprzedniego zebrania.

W dalszym ciągu zostaje odczytany wniosek r. Zagórskiego w sprawie zamykania sklepów o godz. 6 wieczorem. W czasie dyskusji, jaka wynikła na ten temat poczęły gasnąć lampy elektryczne, wskutek czego gorącą wymianę zdań przerwano.

Na wniosek r. Jastrzębskiego postanowiono z powodu braku światła posiedzenie odroczyć.

Zebranie więc czwartkowe Rady zostało zamknięte, nie wyczerpawszy ani jednego punktu porządku obrad.

Przedstawiciele Magistratu nie byli obecni na posiedzeniu.

— **Opera warszawska w Częstochowie.** We wtorek 15 bm. odbędzie się w naszem mieście pierwszy występ opery polskiej pod kierunkiem artysty dr. Tadeusza Wierzbickiego. Daną będzie jedna z najpiękniejszych oper polskich „Halka“ — Moniuszki.

Niewątpliwie sala teatru „Paryskiego“ w dniu tym będzie wypełniona przez częstochowian, żądnych usłyszenia perły polskiej muzyki.

— **Z Tow. gimnastycznego „Sokół“.** Zarząd „Sokoła“ podaje do wiadomości iż ćwiczenia druhów, zaczynają się we wtorek 15 bm.—druhen w środę 16 bm. o godzinie 7 wiecz. w sali gimnazjum Chrzanowskiej (Kościuszki 9). Zarząd prosi członków o jaknajliczniejsze przybycie.

— **O milicję.**

Niejednokrotnie poruszaliśmy już na łamach naszego pisma sprawę milicji miejskiej. Kwestja ta ze względu na przełomową chwilę nabiera obecnie tem większego znaczenia. Sądzimy więc, że nasze władze municypalne powinny niezwłocznie przystąpić do zorganizowania wzorem innych miast karnych szeregów milicji miejskiej, której powierzona będzie troska publicznego bezpieczeństwa.

— **Przybycie kompanji.**

Wczoraj do Częstochowy przybyła kompanja z Konopisk, w liczbie około 1000 ludzi wraz ze swym proboszczem ks. Koławskim na czele.

— **Ofiara uczniów.** Uczniowie Król.-Polskiego gimnazjum zamiast upominku w dniu imienin dyrektora przeznaczyli na komisję zajęć pozaszkolnych mk. 118 f. 65.

— **Z „Paryskiego“.** W teatrze „Paryskim“ z dniem dzisiejszym demonstrowany jest nadzwyczaj piękny dramat z życia artystów pt. „Zemsta uwiedzionej“. Nad program „Złoty Kazio“.

— **Z „Odeonu“.** Teatr „Odeon“ demonstruje obecnie do poniedziałku „Pamiętnik aptekarza“ wybitny dramat psychologiczny.

— **Z „Ludowego“.** Dziś, w niedzielę, amatorzy teatru „Ludowego“ odegrają „Czartowską ławę“. Początek przedstawienia o godzinie 5 po poł.; dzieciom wstęp wzbroniony. Bilety od 2,25 mk. do 1,25 fen.

Z nastrojów.

Smutno mi Boże! za mną już została
Pierwsza ułuda życia i snow jego—
Co się rozwiały, jak noc letnia, biała,
Noc, której duchy dobre, jasne strzegą;
Zem postradała wiary swej podłoże—
Smutno mi Boże!..

Smutno mi za tych, co z uśmiechem rzewnym,
Idą w szeregu karnym doli twardej,
I choć mi strasznie, patrzę wzrokiem pewnym
I nie ukorzę duszy swojej hardej —
I że mi nigdy, już nic nie pomoże —
Smutno mi Boże!

Smutno mi Boże! na podniebne kresy
Wypływam myślą, by być bliżej Ciebie,
Oczyma łowię wszystkich tęcz floresy
I chociaż w wizji pamięć ziemi grzebię—
Żes mi przeznaczył ziemię swą za łoże,
Smutno mi Boże!..

N. P.

Wiadomości z okolic Częstochowy.

Koresp. wł. „Gońca Częstoch.“

— **Z Wrzosowej.** W niedzielę d. 6 bm. o godz. 4 po południu w sali szkoły fabryki „Wrzosowa“ odbyło się zebranie ogólne wrzosowskiej Straży Ogniowej ochotn.

Zebranie zagaił p. Józef Rutkowski, dyrektor fabryki „Wrzosowa“, proponując na przewodniczącego p. Aleksandra Andrejewa, sekretarza gminy Huta Stara.

Większością głosów za pomocą tajnego głosowania do zarządu wybrani zostali: pp. J. Rutkowski, jako prezes, A. Andrejew—wiceprezes, oraz Ig. Drożdż, R. Magnuski, J. Kołodziej. W skład zastępców weszli pp. Fr. Tomala, A. Banasiak. Ant. Kołodziej, Andrzej Kołodziej i Fr. Kołodziej.

Komendantem Straży również przez tajne głosowanie został wybrany p. Michał Chadziński, pomocnikiem komendanta p. Marjan Orłowski, gospodarzem zaś p. Józef Szymczyk.

Do Komisji Rewizyjnej powołano pp. Stefana Sośnickiego, Józefa Sikorę i Jana Marchewkę.

Po przyjęciu do wiadomości przez nowy Zarząd wniosków ogólnego zebrania przewodniczący ogłosił zebranie za skończone.

Należy życzyć tylko, ażeby zabiegi i trudy tych, którzy przyczynili się do powstania we Wrzosowej tak pożytecznej instytucji, jaką jest niewątpliwie Straż Ogniowa — przyniosły jaknajlepsze owoce.

X.

Rozmaitości.

Latający samochód. W Nowym Jorku czyniono niedawno próby z nowym aparatem, będącym połączeniem samochodu z aeroplanem. Część samochodowa, sporządzona z aluminium, drzewa i sukna jest połączona przy pomocy wydłużonej śruby motorowej ze skrzydłami. Aparat ten w powietrzu płynie jak zwykły aeroplan, opuszczony, w godzinę przebywa 72 klm. Motor ten w przeciągu 3 godzin zużywa 14 litrów paliwa

Człowiek-zwierzę. W miejscowości Zaliv w Czechach wybrała się niejaka Marja Foreti, matka ośmiorga nieletnich dzieci, do ogrodu sąsiada, by narwać trochę śliwek i dać je dzieciom w braku innego pożywienia.

Złapana w ogrodzie na gorącym uczynku, poczęła uciekać i ze wstydu przed domownikami schroniła się do kanału, prowadzącego przez ulicę, skąd mimo licznych wezwań nie chciała wyjść.

Wobec tego „poszkodowany“ sąsiad, człowiek nieludzki i znany wogóle w całej miejscowości ze skąpstwa, rozkazał swemu służącemu przynieść wielką wiązkę chrustu, którą następnie własnoręcznie wcisnął w otwór kanału i zapalił, sam zaś stanął u wylotu z gotowym do strzału karabinem.

Przyduszona dymem kobieta próbowała już teraz wyjść z kanału, zaledwie się jednak ukazała na wierzchu padł strzał, który na miejscu pozbawił ją życia.

Zarówno morderca, jak i licznie zebrani na miejscu ludzie uważali od tej chwili sprawę za załatwioną: zostawili zakrwawione zwłoki biednej kobiety u wylotu kanału, sami zaś rozeszli się do swych codziennych zajęć. Zwłoki leżały tam 24 godzin, aż wreszcie zajęła się niemi miejscowa żandarmerja.

Odpowiedzi od Redakcji.

Panu A. z ul. Zielonej. Tego rodzaju skargi odniosą lepszy skutek, gdy będą skierowane do Magistratu, ewentualnie do zarządu Elektrowni miejskiej.

Gdy okręt tonął...

Niedawno doniosły telegramy w krótkości, iż angielski okręt transatlantycki „Gallway Castle“ został storpedowany.

Okręt ten miał na pokładzie 940 pasażerów, a w tem 300 kobiet i dzieci oraz licznych żołnierzy inwalidów.

Wśród pasażerów znajdował się minister Afryki południowej, który ocalał. Według ostatnich wieści zaginęło wskutek storpedowania 26 pasażerów I klasy, 10 II klasy, 90 III klasy i 34 członków załogi — razem 154 osób.

Przy lądowaniu ocalonych kilkuset rozbitków w jednym z portów angielskich rozgrywały się rozdzierające sceny. Tu małe dzieci, z pośród których kilkoro nie umie nawet jeszcze chodzić płaczących, przyzywających swych rodziców, nad którymi zawarł już swą powierzchnię ocean, tam — rodzice, wołający o dzieci, żony szukające daremnie swych mężów.

Całe rodziny padły ofiarą storpedowania.

Wśród sześciu wyłowionych trupów, znajdują się trzy trupy dzieci.—

Torpeda przecięła okręt aż do górnego pomostu, tak, że każdej chwili groził on zawaleniem się na dwie części. Fale roztrzaskiwały opuszczone na wodę łodzie.

Rozbitki opowiadają, iż wśród ciał unoszących się na powierzchni, widzieli matkę trzymającą kurczowo w ramionach dwoje dzieci...

Organizacja—to nasza siła.

Ofiary.

Uczniowie Król.-Polskiego Gimnazjum zamiast upominku w dniu imienin Dyrektora na Sekcję zajęć pozaszkolnych 118 mk. 65 f. kwit 285.

Na kamień pamiątkowy dla poległych Legjonistów — Częstochowian w myśl odezwy Prezesowej Kokowskiej, Aniela i Jan Langnerowie Mk. 50. Prüffer 5 Mk. Józefostwo Nowinscy Mk. 25 Stanisławostwo Bielscy Rędziny Mk. 20. Wiktor Snawadzki Mk. 5. Nr. kwitów 290, 286, 288, 280, 287.

Licytacja w Lombardzie

Częstoch. Tow. Poż. Ogniowe.

ul. Kościuszki Nr. 11

odbędzie się 21 Października 1918 roku i dni następnych o godzinie 12 w południe. Od zastawów nieopłaconych do 5 Października 1918 r. liczone będą koszta licytacyjne.

Stanisław Gawroński

p. ADWOKAT. PRZYSIĘGŁ.

zamieszkawszy na stałe w Częstochowie

przyjmuje

od godziny 2—4 po południu od 6—7 wieczorem ul. P. Marji 52

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

ul. Panny Marji № 10.

Wyjmowanie zębów bez bólu. Plomby Zęby sztuczne. Korony.

Laboratoryum zębów sztucznych.

codz. od 8-1 i 3-7 wieczorem.

Ceny bardzo przystępne.

REMIZA WARSZAWSKA

Kantor Przewozowy

I. KOSSOWSKIEGO

przeniesiony został z ulicy Kościuszki 41 na ulicę św. Stanisława Nr. 5 (róg Kościuszki) do domu własnego.

Ostrzeżenie.

Ponieważ pojawiły się opakowania do tytusów łudząco podobne do moich, zatem upraszam o zwrócenie uwagi Szanownym moim odbiorcom na firmę i znak ochronny

Mieczysław Weber

Fabryka cukrów

ulica Panny Marji № 29

ROZKŁAD JAZDY ZIMOWY.

Do Katowic:

odchodzi o godz. 4 m. 08 w nocy pośp.
" " 10 m. 34 rano
" " 2 m. 50 po południu
" " 4 m. 20 " "

Do Herbów:

odchodzi o godz 1 m. 50 w południe
" " 7 m. 05 wiecz.

Do Kielc:

odchodzi o godz 3 m. 05 po poł

Do Warszawy.

odchodną o godz. 1 m. 34 w nocy pośp.
" " 9 m. 27 rano
" " 6 m. 47 wiecz.

Z Katowic.

przychodzi o godz. 2 m. 40 po południu.

Z Kielc.

przychodzi " 12 m. 30 w poł.

Z Herbów.

przychodzi o godz. 8 m. — rano
" " 6 m. 40 wiecz
" " 11 m. 10 "

Biuro Dzienników, Ogłoszeń

[A. Otrąbek Kościuszki 11.

PISMA krajowe, zagraniczne w prenumeracie na miejscu i z dostawą.

OGŁOSZENIA do pism krajowych i zagranicznych.

KALENDARZE na 1919 r. nadeszły Handlującym znaczny rabat. 0842

w Teatrze Paryskim 4 przedstawienia operowe

OPERA polska z Warszawy

We wtorek dnia 15 października 1918 r. **HALKA** Opera St. Moniuszki w 4-ch aktach, w akcie I Mazur w akcie III Tańce góralskie wykonają artyści baletu opery Warszawskiej

W środę dnia 16 października 1918 r. **Żydówka** Opera Halevy'ego w 5 aktach.

W czwartek dn. 17 października 1918 r. **VIOLETTA** Opera Verdiego w 4-ch aktach.

W piątek dnia 18 października 1918 r. **FAUST** Opera Gounod'a w 5-ciu aktach.

W programie artystycznym: pp. Marja Kamińska-Latoszyńska, Julja Mechówna, Paulina Stokowska pp. Michał Prawdzic, Tadeusz Rolicz-Sarna, Tadeusz Wierzbicki, August Wiśniewski, Stefan Pogorzelski, Gościnnie wystąpi **Adam Dobosz** Reżyser Dr. TADEUSZ WIERZBICKI. Orkiestra 100 pułku z Pietrkowa pod kier. kapelmistrza op. Warsz. Teodora Ryder. — Początek o god. 7 i pół wiecz. Udział przyjmuje 50 osób. — Bilety od 4 m. do 15 m., wcześniej do nabycia w cukierni W-go p. Jackowskiego.

Opery będą wystawiane w całości z dekoracjami i kostjumach z teatrów Miejskich w Warszawie.

KUPONY.

Od dnia 14-go X do 19-go X r. b. obowiązują następujące kupony:

karty żywnościowej ser. „F"

17 za 10 f. marchwi za Mk. 1.50
18 „ 1/2 funt kawy słodowej za mk. 1.20 fen.
19 za 2 pudełka zapałek za mk. 0.25 fen.

karty rodzinnej ser. „D"

VII „ 3 pudy drzewa piekowego. po Mk. 1.30 lub sosnowego po Mk. 2.10
VIII „ 1/2 funta cykorji za 0.60 f.
IX „ 400 gr. proszku mydlanego 1.05 fen.
X 1 f. powideł śliwkowych po Mk. 3.10

Bez Kartek.

Farbka do bielizny „PARATIN" w papierowych torebkach po cenie 30 fen. za torebkę w pudełkach blaszanych po 40 fen. za pudeł.

Pasta do obuwia

„Lurion" po marek 2.35 fenigów za pudełko Pasta do obuwia „Emmelin" po 1 mk. za pudełko.

Chleb pytlowy.

Miejska Deputacja Żywnościowa podaje do wiadomości, że od dnia 14 X b. r. przyjęła na siebie obowiązek kontrolowania wypieku i cen sprzedażnych chleba pytlowego w następujących piekarniach:

Piekarz		Adres sklepu
Rozencweig	—	Stradomska Nr. 14
Gryglewski	—	Kościuszki Nr. 46
Kupiński	—	7 Kamienic Nr. 8
Żelazny	—	Krakowska Nr 49
Wojciechowski	—	Krakowska Nr. 35
Kozłowski		ul. P. Marji Nr 80
Swiderski	—	Krakowska Nr. 7
Urbach	—	ul. P. Marji Nr. 1
Funtowicz	—	Ost. Gr. Krakow. 12
Grosberg	—	Mostowa Nr 13
Willinger	—	Warszawska № 30
Furberg	—	ul. P. Marji Nr. 16
Koziwoda	—	Krakowska Nr. 3
Goldberg	—	Ogrodowa Nr. 13
Secemski	—	Warszawska Nr. 7
Zagozda	—	Barbary Nr. 8
Lewandowski		Wieluńska Nr. 52
Brodziński	—	ul. P. Marji Nr. 42
Nowakowski	—	Barbary Nr. 4
Komornicki	—	Stradomska Nr. 26
Gotejner	—	Krakowska Nr. 10
Windman	—	St. Rynek Nr. 17
Borsztejn	—	Krakowska Nr. 17

Wymienieni wyżej piekarze zgodzili się sprzedawać chleb pytlowy na wagę po cenie mk. 1.70 za funt.

Cena ta obowiązuje od 14 do 19 października włącznie

Skargi na złe wypieczenie chleba lub wymaganie wyższej ceny należy kierować od Deputacji

Miejska
DEPUTACJA ŻYWNOŚCIOWA
w Częstochowie.

SZKOŁA TAŃCÓW

Sala Harmonja Strażacka Nr. 8

Lekcje rozpoczynają się 1 Listopada od godz. 6 do 10 wieczorem.

zapisy przyjmuje

M. ŁUBEŃSKI

ul. Panny Marji Nr. 5

DRUKARNIA

F. D. Wilkoszewskiego.

w CZĘSTOCHOWIE,

ul. PANNY MARYI Nr. 38.

WYKONYWA:

AFISZE, PROGRAMY, KWITARJUSZE, TABELE, PAPIERY LISTOWE, KOPERTY, RACHUNKI, ZAWIADOMIENIA SLUBNE, LISTY ZAŁOBNE, KLEPSYDRY, CYRKULARZE, USTAWY, SPRAWOZDANIA, DYPLOMY, BROSZURY, DZIEŁA, KSIĄZKI DO NABOŻEŃSTWA, BILETY WIZYTOWE, ORAZ WSZELKIE DRUKI DLA INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH SPOŁECZNYCH i PRYWATNYCH.

WYKONANIE STARANNE. = CENY PRZYSTĘPNE.

Zarząd biblioteki par. św. Zygmunta prosi swoich czytelników o jaknajprędszy zwrot wypożyczonych książek do kancelaryi parafialnej. 2205—

Pies przybłąkał się odebrać można ul. Piękna 17 m. 8 2203—

Dwa łóżka jesionowe do sprzedania Kościuszki Nr. 62 m. 6. 2215—

Potrzebna zdolna podręczna do pracowni sukien damskich i ubiorów dziecięcych „Amelja" ul. Kościuszki 39 m. 5 2207—

Afisze. klepsydry, ogłoszenia rozsyłki i t. p., drukuje F. D. Wilkoszewski Częstochowa, ul. Panny Marji 38.

Do wynajęcia dwa pokoje frontowe z elektrycznem oświetleniem jeden od 15 m. b. a drugi od 1 listopada ul. Kościuszki 13 m. 8

Poszukuję turbiny wodnej o sile od 20-30 koni, dynamomaszyny 120 lub 220 volt Wiad. w Gońcu. 2204—

Do sprzedania dom w dobrem stanie przy ulicy Małej 23 Wiadomość w miejscu 2211—

Potrzebni są ludzie do kopania kartofli od poniedziałku 5 ok. dziesięć majątek Kiedrzyn 2216—

Do sprzedania 2 szymle na 10 lat i 14 lat chłopsów. Piękna 17 m. 4 2206—

Dn. 10 b. m. o godz. 8-ej wiecz. Zginął koń kasztanowaty. Uprasza się o łaskawe wiad. wieś Rędziny Antoni Siwek 2202—

Ostrzeżenie.

Polowania na gruntach wsi Bieszno surowo się zabrania A. Jong. 2186—

Teatr „PARYSKI" Ulica Panny Marji — Nr. 19. — Program od Piątku 11-go do Poniedziałku 14-go b. m. r. o.włącz.

TYLKO 4 DNII

ZEMSTA UWIEDZIONEJ

Wielka tragedja życiowa w 5 dużych aktach ze słynnym duńskim artystą **Norbertem Banem** w roli głównej.

NAD PROGRAM: **Pikusiowie w miodowym miesiącu.** Komedja w 2-ch aktach

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją p. Czesława Żaka. Słuchacza Konserwatorjum Warszawskiego.

Dla dzieci wejście wzbronione.

szczegóły w programach.

Bufet cukierniczy przy teatrze

Z powodu podwyższenia podatku miejskiego od przedstawień kinematograficznych do 55 Mk. dziennie t. j. do sumy 20 tysięcy marek rocznie Dyrekcja Teatru Paryskiego zmuszoną została podwyższyć ceny miejsc o 20 fenigów.

Teatr „ODEON" ul. Panny Marji № 27. Program od soboty 12-go do poniedziałku 14-go Października 1918 r.

TYLKO 3 DNII

PAMIĘTNIK APTEKARZA

Niezrównany dramat życiowy w 6 ciu aktach, o głęboko psychologiczne treści, ze słynną **Loretą Leux** w roli głównej.

ANONS. Słynna artystka włoska **Marja Carmi** wkrótce ukaże się w wybitnym dramacie życiowym: **„Wspomnienia Tani Tamary".**

UWAGA: Wskutek uchwały Rady Miejskiej podatek od widowisk na rzecz miasta, ustalono dla każdego kinematografu, na 20 000 Mk. rocznie (po 55 Mk. dziennie), z tego powodu od każdego biletu pobiera się po 20 fen. dopłaty, (na pokrycie powyższego podatku.)

Orkiestra pod kierunkiem członka Filharmonji Łódzkiej p. RAFAŁA KANTORA. — Bufet cukierniczy przy teatrze. Dla młodzieży wejście wzbronione. — — — — — — Szczegóły w afiszach i programach.

ŚWIERZBĘ Szybko leczy mydłana **„MAŚĆ P-ra HEBDY"** w słoikach na 1-3-12 osób. Nie plami bielizny, ma przyjemny zapach. Dla zwierząt po 1/2 i 1 K-o **„EKWOL HEBDY"** 0316—

Żądać wszędzie. skład główny Tow. Akc. Fr. Karpiński w Warszawie Elektoralna 35, w Częstochowie K. Bompalski

W październiku r. b. otwartą zostanie w Częstochowie

Szkoła stolarska

Tow. Opieki Szkolnej

Zapisy przyjmuje kierownik techniczny p. **Jarosz** codziennie między 3 5 pp. w przyszłym lokalu szkolnym ul. Panny Marji Nr. 71 0389—

Stanisław Rumszewicz
adwokat przysięgły
w Częstochowie ul. Piękna 7.
(I. piętro front obok Sądu Pok. II Okr.
Przyjmuje od 2-ej do 5 południu
z wyjątkiem niedziel i świąt.

DOKTÓR
Stefan Purski
przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Panie od 12-2.
choroby skórne i weneryczne
Częstochowa ul. Piękna 5.
I-sze piętro. 754—

MAMY Wyborowe kakao, czekoladę i cukierki
MAMY Wyłączną sprzedaż i największy wybór znanych z dobroci karmelków, cukierków i lizaków **Fuchsa.**
Mamy Miód naturalny
Mamy niezbędną dla dzieci męską Nestla (prawdziwą)
Mamy marmolady i powidła wyborowe
Mamy kawy: Turecką, Afrykańską, słodową i żołędziową
Mamy ciągutki zawsze świeże
sklep cukierniczy
Br. **KOWALIK**
ul. P. Marji 41. 0327—

Meble
kredensy, stoły, krzesła, szafy, biurka, garnitur mebli, lustra, łóżka po cenach przystępnych poleca skład Mebli ul. P. Marji Nr. 12. 1062—

Pracownia
sukien, kostjumów i okryć, dla pensjonarek mundurki czapki i fartuszki gotowe i na zamówienie, przyjmuje przeróbki czyszczenie i pranie w sposób chemiczny Szkoła kroju i szycia Mistrzyni cechu krawieckiego
Łucji Juraszek
dla przyjezdnych uczenic pensjonat
Częstochowa ulica P. Marji nr. 55 m. 7

Fortepian
w dobrym stanie do sprzedania Szkolna 15 2076—

Najtaniej źródło
Chustki zimowe i jesienne oraz wszelkie białe towary najtaniej do nabycia u J. Rosińskiego ul. Panny Marji Nr. 2

Mieszkania
po 2 pokoje z kuchnią zaraz do wynajęcia po 15 mk. miesięcznie Nowa № 46 2181—

Do wydzierżawienia
280 mórg z budowlą i inwentarzami zasiewami tamże grunta są do parcelacji. Wiad. Kościuszki 46. u Trzaskowskiego 2192—

Fortepjan
kołdry atłasowe czapka karakułowa męska i inne rzeczy sprzedam Wiad. w Gońcu 2195—

Jest do sprzedania
Sześć młodych indyjżek Zgłoszenia między 8—9 rano w Zagrodzie Włościańskiej. 2190—

Zgubiono
2 kluczo w przejściu ul. P. Marji, Kościuszki, Nową, Dojazd do Nowego Rynku Łaskawy znalazca raczy oddać do Adm. Gońca za wynagrodzeniem 2197—

Potrzebny
chłopiec do posług Fotografja ul. P. Marji № 19 2199—

Wspólnik lub wspólniczka
z kilkoma tysiącami do dobrego interesu potrzebni. Oferty w Gońcu sub Duży zysk 2194—

Fabryka Cukrów
Mieczysława Webera pod firmą Bonbons de Varsovie ul. P. Marji 29 poleca specjalnie lizy

Mięso
świeże końskie Mała 2

Do sprzedania
dom piętrowy z ogrodem Warszawska 09 2189—

Chrześciańska Pracownia Kuśnierska
przyjmuje wszelkie roboty futer męskich, damskich i dziecinnych oraz czyszczenie futer ul. P. Marji Nr. 57 m. 4 tamże i obiady. 2188—

Potrzebna osoba
władająca językiem angielskim, 2 razy tygodniowo początki. Zgłaszać się do Adm. Gońca 2198—

Zgubiono
2 wyroki na Antoniego Kapelskiego Nr. 4656 i 2060 wydane przez Sędziego I i III rew. Uprasza się łaskawe zwrócenie za wynagrodzeniem H. Kolin Warszawska 56 lub do Adm. Gońca 2213

Kursy
popołudniowe z kursem zaawansowanym włącznie zaczynają się od 20 Października Wykładać będą specjaliści nauczyciele z Uniwersytetskim wykształceniem. Zapisy codziennie w godzinach przed połud: A. Sułkowski kancelarja

Potrzebny
stróż Kościuszki Nr. 46 22 2—

Borówki
świeże nadeszły garniec 5 mk. sklep spożywczy J. Kotglówna ulica Panny Marji Nr. 48 2210—

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański skład kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowite umeblowanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul Panny Marji Nr. 50. 416—

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Druk w własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego"